

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001325

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьміна Марія Олегівна

2. Mariya O. Kuzmina

Кваліфікація: викладач

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота

Галузь / галузі знань: соціальна робота

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 231 Соціальна робота

Дата захисту: 16-02-2024

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.079

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 04.01.45

Тема дисертації:

1. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи у закладі вищої освіти
2. Formation of professional competence of future social work specialists in a higher education institution

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню та розробці методів формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів у сфері соціальної роботи. Центральними питаннями є створення нового навчального курсу, удосконалення наявної концепції визначення професійної компетентності, а також систематизація і створення критеріїв оцінювання цих компетенцій. Дисертація містить теоретичний аналіз, емпіричну діагностику, а також методи статистичного оброблення даних, отриманих від вибірки з 545 студентів. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що вперше запропоновано авторське визначення поняття «професійна компетентність майбутнього соціального працівника» та розроблено інтегровану модель професійної компетентності соціального працівника, що об'єднує уміння, знання та спеціальні навички для розв'язування комплексних проблем у сфері соціальної роботи із застосуванням інноваційної методології наукової та науково-педагогічної діяльності. З метою удосконалення інструментарію оцінювання майбутніх працівників соціальної роботи було запропоновано критеріально-рівневий інструментарій оцінювання результатів формування компетентностей, що охоплює інтелектуальні,

професійно-технічні, соціально-емоційні, ціннісно-орієнтаційні, а також додаткові аспекти, які сприяють ефективності в соціальній сфері; розроблено покрокову модель формування професійної компетентності соціального працівника та виділено блоки формування професійної компетентності майбутніх випускників спеціальності 231 Соціальна робота. У дослідженні доказано, що ефективна система педагогічного та психологічного супроводу може суттєво сприяти розвитку професійної компетентності. Для досягнення цієї мети висунуто гіпотезу про те, що ефективна система педагогічного та психологічного супроводу може суттєво сприяти розвитку професійної компетентності, яка охоплює різні взаємопов'язані компоненти, як-от: інтегральна компетентність, загальна компетентність та спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Подальшого розвитку набули ключові принципи індивідуально-компетентнісної підготовки соціальних працівників, що їх було визначено на основі аналізу зарубіжного досвіду: 1) етичні стандарти, які є основою для всього навчального процесу; 2) культурна компетентність та безпека в професійній практиці; 3) практична освіта як взаємне партнерство між студентом, організацією-приймачем та навчальним закладом; 4) координація між навчальними закладами та установами соціальної опіки через спеціальну комісію, що об'єднує викладачів, студентів та соціальних працівників; 5) конструктивні відносини між «польовим педагогом» і студентом – задля ефективного навчання. Актуальність дослідження обумовлена соціальними проблемами й кризою, що виникла під впливом глобалізації та постійно змінюваного політико-економічного середовища. Це створює нові виклики для спеціалістів у сфері соціальної роботи. Фахівці, що працюють на перетині особистісних стосунків та суспільних відносин, стикаються з потребою ефективної взаємодії на різних рівнях. Професійна компетентність у соціальній ніші є важливим індикатором як підготовки працівників, так і можливості упоратися з новими викликами. Вони не лише забезпечують вищу ефективність виконання професійних обов'язків, але й стимулюють розвиток цінностей, котрі позитивно впливають на кожну особу й суспільство загалом. Відіграючи вирішальну роль у підготовці фахівців, заклади вищої освіти постають ключовими учасниками реалізації соціально-професійної стратегії держави. Їхнє завдання полягає не лише в навчанні, але й у формуванні компетентних, конкурентоспроможних соціальних робітників, здатних вирішувати актуальні проблеми суспільства. Ось чому аспект формування професійної компетентності випускників спеціальності «Соціальна робота» є предметом поточної наукової праці...

2. The dissertation is devoted to research and development of methods of formation of professional competence of future specialists in the field of social work. The central issues are the creation of a new educational course, the improvement of the existing concept of professional competence definition, as well as the systematization and creation of evaluation criteria for these competences. The dissertation contains theoretical analysis, empirical diagnostics, as well as methods of statistical processing of data obtained from a sample of 545 students. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that for the first time the author's definition of the concept of "professional competence of the future social worker" was proposed and an integrated model of the professional competence of a social worker was developed, which combines skills, knowledge and special skills to solve complex problems in the field of social work with the application of innovative methodology of scientific and scientific-pedagogical activity. In order to improve the toolkit for evaluating future social workers, a criterion-level toolkit for evaluating the results of competence formation was proposed, covering intellectual, professional-technical, social-emotional, value-oriented, as well as additional aspects that contribute to efficiency in the social sphere; a step-by-step model of the formation of the professional competence of a social worker was developed and the blocks of the formation of the professional competence of future graduates of the specialty 231 Social work were selected. The study proved that an effective system of pedagogical and psychological support can significantly contribute to the development of professional competence. To achieve this goal, the hypothesis is put forward that an effective system of pedagogical and psychological support can significantly contribute to the development of professional competence, which includes various interrelated components, such as: integral competence, general competence and special (professional, subject) competences. The key principles of individual competence training of social workers, which were determined based on the analysis of foreign experience, gained further development: 1) ethical standards, which are the basis for the entire educational process; 2) cultural competence and safety in professional practice; 3) practical education as a mutual partnership between the

student, the host organization and the educational institution; 4) coordination between educational institutions and institutions of social care through a special commission uniting teachers, students and social workers; 5) constructive relations between the "field teacher" and the student - for effective learning. The relevance of the research is due to social problems and the crisis that arose under the influence of globalization and the constantly changing political and economic environment. This creates new challenges for specialists in the field of social work. Professionals working at the intersection of personal relationships and social relationships are faced with the need for effective interaction at various levels. Professional competence in a social niche is an important indicator of both employee training and the ability to cope with new challenges. They not only ensure higher efficiency in the performance of professional duties, but also stimulate the development of values that positively affect each person and society in general. Playing a decisive role in the training of specialists, institutions of higher education become key participants in the implementation of the social and professional strategy of the state. Their task is not only in education, but also in the formation of competent, competitive social workers who are able to solve current problems of society. That is why the aspect of formation of professional competence of graduates of the specialty "Social work" is the subject of current scientific work...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U103000

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Кузьміна М. О. Наукові рефлексії спектра професійних компетенцій випускників спеціальності 231 «Соціальна робота». Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2021. Вип. 1(4). С. 166–176.
- Кузьміна М. О. Розробка організаційних умов формування професійних компетентностей майбутнього випускника закладу вищої освіти на прикладі спеціальності «231 – соціальна робота». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи. 2023. Вип. 91. С. 131–136.
- Кузьміна М. О. Феномен розвитку професійної компетентності соціальних працівників у дослідженнях вітчизняних науковців. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Вип. 2(47). С. 79–84.
- Кузьміна М. О. Проблеми формування професійної компетентності соціальних працівників: зарубіжний та вітчизняний досвід. Ввічливість. Humanitas. 2022. Вип. 1. С. 50–60.
- Kuzmina M. O., Protas O. L., Fartushok T. V., Raievska Y. M., Ivanova I. B. Formation of students' competence of tertiary educational institutions by practical training aids. International Journal of Higher Education. 2020. Vol. 9. Issue 7. P. 279–288. (Scopus)
- Kuzmina M., Karpenko A., Tabunshchik G., Kuzmin V., Karpenko N., Popovych V. Career strategies approach for the digitalised world requirements // M. Auer, T. Rüttemann (Eds). Education engineers for future industrial revolutions (pp. 544–552). Springer, 2021. (Scopus)
- Kuzmin V., Gaivoronska T., Khitrova T., Velykzhanina D., Kazannikova O., Kuzmina M. Communicative and Psychological Aspects of Professional Career Development: Exploring the Differences. Revista de Cercetare si Interventie Sociala. 2023. Vol. 81. P. 129–147. (Scopus)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U103000

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стадник Альона Георгіївна

2. Alyona G. Stadnyk

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лях Тетяна Леонідівна

2. Tetiana L. Lyakh

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8807-0497

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернета Світлана Юріївна
2. Svitlana Y. Cherneta

Кваліфікація: д.н, професор, 13.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9939-7591**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Волинський національний університет імені Лесі Українки**Код за ЄДРПОУ:** 02125102**Місцезнаходження:** проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Заверико Наталія Віталіївна
2. Nataliia V. Zaveryko

Кваліфікація: к. пед. н., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7533-9031**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125243**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Соловійова Тетяна Геннадіївна
2. Tetiana H. Soloviova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3676-7978**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125243**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сущенко Лариса Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сущенко Лариса Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна